

Elisa Niklander

28.04.2023

Oikeusministeriö
Anne Hallavainio
Riitta Haapasaari

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä.

Viite: Lausuntopyyntö 22.3.2023 VN/5107/2022

Pääotsikko

Johdanto Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (jatkossa THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto rikosvahinkolain uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä.

Rikosvahinkolain nojalla korvattavat terapiakulut

Työryhmän tekemän ehdotuksen ”*tavoitteena on selkeyttää rikosvahinkojen korvausjärjestelmää ja parantaa erityisesti vakavien rikosten uhriksi joutuneiden henkilöiden sekä surmansa saaneen läheisten korvaussuojaa. Ehdotettujen muutosten myötä rikoksen uhri tai uhrin läheinen saisi entistä useammin tuomitun korvauksen täysimääräisenä rikosvahinkojärjestelmästä ja joutuisi aiempaa harvemmin perimään korvausta suoraan rikoksenteijältä*”. **THL:n näkemyksen mukaan työryhmän ehdotus parantaa vakavien rikosten uhriksi joutuneiden henkilöiden sekä surmansa saaneen läheisten oikeusturvaa.**

Työryhmän mietintö on Euroopan neuvoston naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta laaditun yleissopimuksen (Istanbulin sopimus, SopS 53/2015) sekä rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun direktiivin (Uhridirektiivi, 2012/29/EU) hengen mukainen. Istanbulin Sopimuksen 30 artiklan 2 kohdassa edellytetään korvauksen maksamista valtion varoista siltä osin kuin vahingosta ei saada korvausta väkivallan tekijältä tai muualta.

Työryhmän mietinnössä todetaan, että rikosvahinkolain tavoite edistää surmansa saaneen läheisen pikaista hoitoon hakeutumista hänelle aiheutuneen henkilövahingon johdosta on jäänyt toteutumatta. Taustalla todetaan olevan se, ettei henkilövahingon kärsineen läheinen välttämättä hakeudu terapiaan suoritettavien korvausten epävarmuuden vuoksi, vaikka heille olisi aiheutunut rikoksesta hoitoa edellyttävä psyykinen häiriötila. **THL kannattaa työryhmän ehdotusta, jonka mukaan rikosvahinkolain nojalla suoritettavaan kärsimyskorvaukseen oikeutetulla rikoksen uhrilla sekä surmansa saaneen läheisellä olisi mahdollisuus saada Valtiokonttorilta maksusitoumus rikoksen johdosta tarpeellisesta terapiasta aiheutuviin kuluihin.** Maksusitoumus edistäisi nopeampaa terapiaan pääsyä, kun kustannuksia ei tarvitsisi hakea jälkikäteen epävarmana siitä, tullaanko terapiakäynnit korvaamaan. **THL katsoo, että työryhmän ehdotus parantaisi korvauksenhakijoiden oikeusturvaa muun muassa mahdollistamalla entistä useamman henkilövahingon kärsineen läheisen hakeutumisen terapiaan.**

Tuomittuja korvauksia saadaan mietinnön mukaan rikoksenteijöiltä vain satunnaisesti, **THL pitää kuitenkin hyvin tärkeänä kärsimyksestä myönnettävää korvausta surman saaneen läheiselle.** Työryhmän kuvaaman symbolisen eleen ohella tällä voi olla suora merkitys surman saaneen läheisen toipumisprosessin etenemiselle ja sen kestolle. Korvauksella on tällöin inhimillistä kärsimystä vähentävä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävä vaikutus ja **THL on samaa mieltä työryhmän kanssa siitä, että tämä edistäisi läheisen työ- ja toimintakyvyn palautumista.**

Elisa Niklander

28.04.2023

THL kannattaa myös työryhmän mietinnön lopputoteamaa siitä, että jatkossa tulee arvioida, parantavatko korvausten enimmäismääriin ehdotetut korotukset sekä surmansa saaneen läheiselle aiheutuneen kärsimyksen korvaamisen palauttaminen rikosvahinkolakiin vakavasti vammautuneiden rikosten uhrien ja henkirikoksen uhrien läheisten oikeudellista asemaa toivotulla tavalla.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Anneli Pouta

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende